

Joris Linssen (44)

Joris Linssen is bekend van tv-programma's als *Hello Goodbye*, *Joris' Showroom* en *Taxi*. Zijn programma's worden gekenmerkt door zijn persoonlijke manier van interviewen. Linssen werkt sinds 1994 voor de NCRV, waar hij begon als redacteur. Naast zijn werk voor de NCRV is Joris Linssen tekstschrijver én staat hij regelmatig als zanger op de bühne met zijn band Caramba.

TV-MAKER JORIS LINSSEN GERAAKT DOOR ZUID-AFRIKAANSE KINDEREN

TEKST MARGREET HAGDORN
BEELD UNICEF EN GUUS SCHOONWILLE

Andrea (15): 'Sporten houdt ons uit de handen van bendes'

Heb je pech, dan kom je in het Zuid-Afrikaanse Hanover Park ter wereld. Geweld, drugs en armoede domineren er het leven. Programmamaker Joris Linssen reisde naar Zuid-Afrika en maakte een indringende documentaire. Hij zag hoe UNICEF sport inzet om het leven van kinderen te verbeteren. Lees zijn ervaringen van dag tot dag.

dag 1**VEILIGHEIDSLINSTRUCTIES**

Gisteravond zijn regisseur Wilfred, cameraman Maarten, geluidsman Menno en ik aangekomen in Kaapstad. Vandaag krijgen we als eerste een veiligheidsinstructie. We verwachten een kort praatje van een politiemann maar er wandelt een heel peloton binnen. We worden vanaf vandaag vergezeld door vier agenten in burger en vier agenten in uniform. Dat is de enige manier waarop ze voor onze veiligheid kunnen instaan. Oef, de schrik slaat me om het hart; blijkbaar is het in Hanover Park, een buitenwijk van Kaapstad, echt heel gevaarlijk. Zal de aanwezigheid van deze agenten geen invloed hebben op de spontaniteit van de kinderen die we gaan interviewen?

Na de veiligheidsinstructie vertrekken we voor ons eerste interview naar het huis van Ryan in Small Ville, een dorpje net buiten Hanover Park. Ryan is 13 jaar, hij woont met zijn moeder, stiefvader, zus, haar vriend en hun baby in een piepklein schuurtje. Als altijd werken we zonder script of vooropgezet plan. We gaan mee in het gewone leven van de mensen die we filmen. Ook nu weer blijkt dat te werken. Voor ik het weet zit ik te kletsen met Ryan en zijn zus. Het is een kwetsbare jongen maar

1.

2.

3.

op het sportveld merk je daar niets van. Onlangs won hij voor het eerst een hardlooptwedstrijd op school. Daardoor is zijn zelfvertrouwen gegroeid, kreeg hij aanzien op school en heeft hij nu vrienden die ook sporten. Dat maakt hem veel minder gevoelig voor de invloed van de bendes in Hanover Park. Zijn zus vertelt me dat ze al twintig vrienden heeft verloren in bendeoorlogen en dat ze dolblij is dat ze hier woont, net buiten Hanover Park. Al is het in een armoedige schuur zonder elektriciteit. Want hier zijn de bendes niet actief en is ze veilig.

dag 2
WREDE SCÈNE

Vandaag bezoeken we twee meiden. Vicky is 13 en Andrea 15, een kwetsbare leeftijd in Hanover Park. Jongens komen op deze leeftijd bijna zonder uitzondering in bendes terecht. Bij gebrek aan ouders geeft een bende ze het gevoel toch ergens bij te horen. Op een gruwelijke manier neemt die bende de rol van vaderfiguur over. Meisjes lopen groot risico verkracht en geprostitueerd te worden door dezelfde bendes. Ook

worden ze vaak op jonge leeftijd al moeder. We filmen bij de meiden thuis. Andrea woont met twee broers, twee zussen en diverse neefjes en nichtjes bij haar ouders. Ook hier grote openheid. Andrea laat ons zien waar ze slaapt: met negen andere kinderen in een kamer. Hoewel deze leefomstandigheden schrijnend zijn, merk ik ook dat het gezellig is en warm. Het is Afrika in een notendop: de problemen zijn gigantisch maar het plezier is er niet minder om. Andrea is een sterk kind. Ze doet aan atletiek en speelt voetbal en netbal, een eenvoudige variant van volleybal. 'Sport maakt me gelukkig en ik voel me er gezond bij,' zegt ze. Andrea is ook gek op dansen. Midden in het desolate Hanover Park geeft ze op straat dansles

aan kleine meisjes. De muziek dendert keihard uit een gettoblaster. Het is net een scène uit een wrede versie van West Side Story, compleet met bendes, meiden die proberen er iets van te maken in een armoedig decor. Vicky spreken we in het huis van haar moeder, een schuurtje in de tuin van een tante. In een hoek ligt haar stiefvader onder een deken zijn roes uit te slapen. Vicky loopt van alle kinderen het meest gevaar af te glijden. Ze blowt veel en zorgt voor de baby van haar zus. Maar ook zij speelt voetbal en netbal. Als ze sport, breekt de zon door op haar gezicht, dan zijn de problemen even vergeten en is ze gewoon weer kind. Maar wel een kind met kracht. Het is haar al gelukt om twee teams samen te stellen die tegen elkaar kunnen spelen.

'VICKY WILDE ZICH DOODSTEKEN. "IK BEN EEN VERGISSING," ZEGT ZE OVER ZICHZELF'

Joris Linssen, tv-maker

1. Joris laat Ryan een foto van zijn kinderen zien.
2. Midden in Hanover Park geeft Andrea dansles aan meisjes.
3. Ryan en Rhidaa zijn gek op hardlopen. Het geeft ze een goed gevoel.

dag 5
HARDE WERKELIJKHEID

Vandaag ook weer een gesprek met Vicky. Ik vraag haar of ze zich kind of volwassene voelt. 'Mijn moeder denkt dat ik volwassen ben,' antwoordt zij. En dat is de kern van het probleem: de kinderen kunnen hier geen kind zijn. Ik moet deze week vaak aan mijn jongste dochter denken. Ook dol op dansen, net als Andrea. Maar zij zit op een school waar alles om het welbevinden van de kinderen draait. Tegelijkertijd zie ik de oerkracht in deze kinderen. Zij hebben het vermogen om te leven met de werkelijkheid zoals zij is. Maar blij zijn ze niet. Toen ik later aan Vicky vroeg of ze wel eens gelukkig was, antwoordde ze: 'Eigenlijk alleen als ik stoned ben.'

Nu wil ze een competitie opzetten. Vicky en Andrea laten me zien dat sporten letterlijk van levensbelang is in hun situatie; het houdt ze van de straat en daarmee uit de handen van bendes.

om hun verhalen te horen. Wat natuurlijk ook helpt is dat we in de pauzes en na afloop van elke draaidag nablijven om te voetballen. Onze politieagenten doen soms zelfs mee.

dag 3
VOETBALLLENDE AGENTEN

We praten met Rhidaa. Hij woont bij zijn opa en oma omdat zijn moeder continu in het ziekenhuis is bij zijn zieke zusje. Hij is sterk en een fanatiek voetballer, later wil hij prof worden. In Hanover Park is men intussen aan ons gewend geraakt. Veel kinderen komen bij ons buurten als we aan het filmen zijn. Het geeft ze zo'n kick dat er mensen zijn die echt in ze geïnteresseerd zijn en dag na dag terugkomen

dag 4
JONGEREN COACHEN

Ik ontmoet gemeenschapswerker en coach Rachieda. Deze krachtige, bruisende vrouw maakt diepe indruk op me. Ze is betrokken bij het 'Sport for Development'-programma van UNICEF op Mount View Highschool, de school waar Vicky, Ryan, Andrea en Rhidaa zitten. Ze heeft van Score – een partnerorganisatie van UNICEF – geleerd hoe ze kinderen en jongeren kan coachen en organiseert nu allerlei sportactiviteiten.

dag 6
INTENSE ERVARING

Het is de een na laatste dag. We houden met elk kind een diepte-interview waarin ze op zichzelf reflecteren. Het wordt een van de meest intense ervaringen die ik ooit heb gehad in mijn werk. Zo vertelt Andrea in alle openheid hoe ze

ANDREA DOET AAN ATLETIEK, VOETBAL EN NETBAL. SPORT MAAKT HAAR GELUKKIG

een paar dagen daarvoor is lastiggevalen door een jongen van 23 en hoe ze zijn huis wist te ontvluchten. Het voelt als een onbeschrijflijke beloning dat een kind van vijftien me zo vertrouwt dat ze dit verhaal vertelt. Maar Vicky krijgt ons helemaal onderuit. Ze vertelt dat ze zichzelf twee dagen daarvoor heeft willen doodsteken. Net toen ze dat van plan was, kreeg ze het kind van haar zus weer in haar schoot geworpen en bedacht ze zich. 'Ik ben een vergissing,' zegt ze over

Ontdek meer over het leven van kinderen in Hanover Park

- Wilt u meer weten over Vicky, Andrea en de andere kinderen in het dagboek van Joris? Of wilt u meer lezen over het belang van sport voor kinderen? Kijk dan op www.unicef.nl.
- De documentaire Joris Linssen en de jonge helden van Zuid-Afrika is te bestellen via <http://webshop.beeldengeluid.nl>.

JÖRGEN

Sport maakt kinderen weerbaarder en geeft ze zelfvertrouwen

UNICEF vraagt aandacht voor de 12,7 miljoen kinderen in Zuid-Afrika, die onder moeilijke omstandigheden opgroeien. 'UNICEF heeft een speciaal sportprogramma voor hen,' vertelt programmamedewerker Mark Wijne van UNICEF Nederland. 'Op achthonderd scholen wordt sport geïntroduceerd. Want via sport kunnen we kinderen bereiken en via sport kunnen we hun leven positief beïnvloeden. UNICEF werkt hiervoor samen met de Zuid-Afrikaanse overheid, scholen en diverse partners. Speciaal opgeleide coaches fungeren als rolmodel. Zij begeleiden sportactiviteiten en leren onderwerpen als geweld, seks en drugs met kinderen te bespreken. Gecombineerd met sport maakt dat kinderen sterker, weerbaarder en krijgen ze meer zelfvertrouwen. En dat is hard nodig.'

'SAFE SPACES' TIJDENS HET WK VOETBAL

Kinderen in Zuid-Afrika hebben tijdens het WK extra bescherming nodig. Mark Wijne van UNICEF Nederland: 'Er worden meer kinderen geronseld en verhandeld als goedkope arbeidskrachten of om als prostitué te werken. Het liefst geven we deze kwetsbare kinderen hulp binnen hun eigen gemeenschap. Daarnaast zijn er voor deze kinderen zogenaamde "safe spaces", plekken waar ze veilig kunnen spelen. Tijdens het WK worden in een aantal speelsteden extra grote "safe spaces" gemaakt. Daarnaast is er een mediacampagne die ouders en kinderen waarschuwt tegen de mogelijke gevaren. Ook na het WK, als de camera's zijn verdwenen, blijft UNICEF zich inzetten voor de kinderen in Zuid-Afrika.'

'OOK NA HET WK, ALS DE CAMERA'S ZIJN VERDWENEN, BLIJFT UNICEF ZICH VOOR DE KINDEREN INZETTEN'

Mark Wijne, programmamedewerker UNICEF Nederland

zichzelf. Bij dit verhaal kan ik het nog net droog houden. Ik zie bij de crew de tranen over de wangen lopen. Na de opnames overtuigen we Vicky haar verhaal nu ook aan coach Rachieda te vertellen. We brengen ze met elkaar in contact en al snel blijkt dat die twee dikke maatjes worden. Opgelucht laten we Vicky bij haar achter.

dag 7 BRAAI

We bieden iedereen die heeft meegewerkt aan onze documentaire een braai aan, een Zuid-Afrikaanse barbecue. Ik voel me net een moederkloek, hoppend van de een naar de ander. Ik hou een toespraak waarin ik iedereen uit Hannover Park bedank en ze vertel hoezeer we zijn geraakt door hun verhalen. Dat ze veel voor ons betekenen en dat zij er toe doen. Het moet een gek gezicht geweest zijn want deze toespraak slaat in als een bom en werkelijk iedereen staat te huilen. Het feest eindigt toch vrolijk in een danspartij en een voetbalwedstrijd die de rest van de middag duren.

dag 8 NIEUWE ROLMODELLEN

Op weg naar huis. Ik voel me energiek en heb het gevoel dat dit voor mijzelf ook wel eens het begin kan zijn van iets nieuws. Mijn werk kan blijkbaar maatschappelijk relevant zijn. We hebben een documentaire gemaakt waaruit blijkt dat sport echt iets betekent voor kinderen. Dat ze er eigenwaarde van krijgen en nieuwe rolmodellen die hen niet in gevaar brengen. En dat is waar het echt om gaat, sport is daarin het middel en de coach het voorbeeld. Ik realiseer me ook dat we 'onze' vier kinderen een enorm hart onder de riem hebben gestoken, we hebben ze een eindje op weg geholpen. Ik geloof in de kracht die ze nu hebben. En dankzij mensen als Rachieda heb ik vertrouwen in hun toekomst. •

Corpore Sano

Mijn eerste UNICEF reis naar Afrika maakte ik samen met mijn oudste dochter Melody. We gingen naar Zambia om te kijken hoe het met het onderwijs voor meisjes was gesteld. We kwamen erachter dat er te weinig meisjes naar school gingen en dat dat verregaande gevolgen had. Meisjes zonder opleiding kunnen nooit een goede baan vinden en voor hen ziet de toekomst er vaak somber uit. Ze leveren een minimale bijdrage aan de opbouw van hun land en verworden tot een soort tweederangs burgers. Een

EEN GEZONDE GEEST HUIST IN EEN GEZOND LICHAAM

groter probleem is dat ze niet genoeg voorlichting krijgen over gezondheid, hygiëne en seks, waardoor ze makkelijker ziek worden en vaak al heel jong zwanger zijn of hiv-besmet raken. Gelukkig krijgt UNICEF met behulp van haar leden en andere organisaties steeds meer meisjes en natuurlijk ook jongens naar school. Maar alleen met school kom je er niet. 'Mens sana in corpore sano': een gezonde geest huist in een gezond lichaam. Kinderen

moeten ook sporten. Tijdens onze reis kwamen we bij een dorpje waar de kinderen hun eigen spel hadden bedacht, een soort overgooien maar dan met een 'bal' gemaakt van plastic afval. Met deze bal werd er ook gevoetbald. Met het oog op het WK voetbal – het grootste voetbal-evenement dat dit jaar voor het eerst in Afrika wordt gehouden – lijkt het mij goed om even stil te staan bij de mogelijkheden die de kinderen van dit continent hebben om te sporten. Er zijn bijna geen faciliteiten en voor de meeste derdewereldlanden is sport een pure luxe. Terwijl juist de sport tegenwoordig ook ontwikkeling met zich meebrengt. In de Verenigde Staten zegt men wel eens: 'the only way out of the ghetto is music or sport'. In Afrika is het niet anders, talenten die doorbreken in de grote Europese competities kunnen vaak hele dorpen, gebieden of zelfs landen helpen met de ontwikkeling. Maar om talent te ontwikkelen heb je een kans nodig, ik ben trots dat UNICEF kinderen ook deze kans geeft. •

Jörgen Raymann
UNICEF Ambassadeur

Jörgen Raymann is presentator van het tv-programma 'Raymann is Laat' en treedt op in het theater. Sinds 2005 is hij UNICEF Ambassadeur. 'Ik kon gaan zien wat UNICEF doet in het land waarin ik opgroeide. Ook de armste Surinaamse kinderen hebben het recht zich goed te ontwikkelen. UNICEF wil die kans geven. Als ik daar mijn steentje aan kan bijdragen, doe ik dat met alle plezier.'

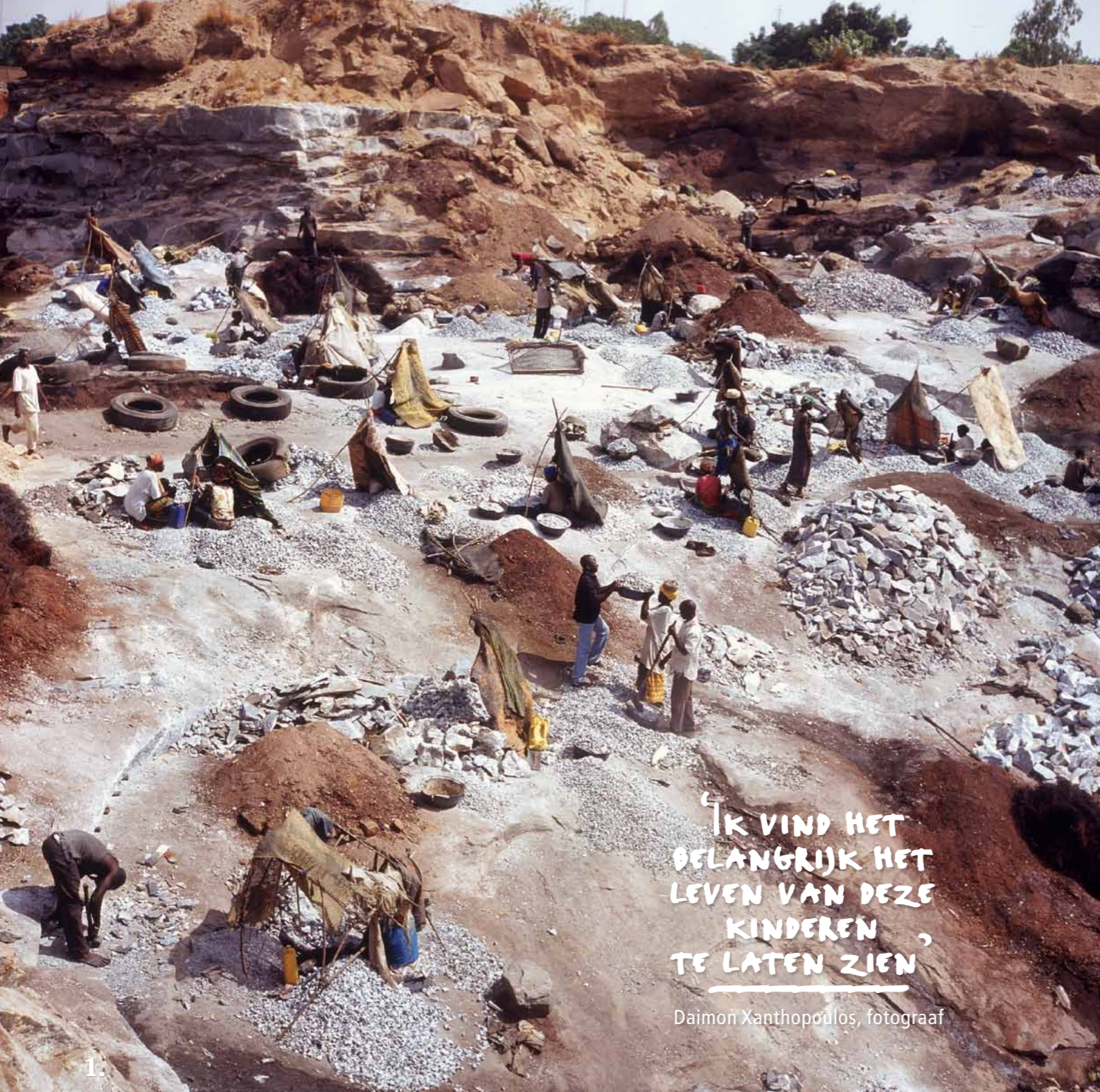

DE PRIJS VAN GOUD

De goudmijnen in Burkina Faso worden bevolkt door kinderen. Op zoek naar goudaders dalen ze af tot wel honderd meter diepte in hun zelf gegraven tunnels. Het is er benauwd en vochtig en het instortingsgevaar is levensgroot. Dit is hoe deze kinderen bijdragen aan het gezinsinkomen. UNICEF biedt ze een uitweg.

Kinderen dalen af naar de hel

TEKST SIETSKA ARKENAU BEELD DAIMON XANTHOPOULOS

‘IK VIND HET
BELANGRIJK HET
LEVEN VAN DEZE
KINDEREN
TE LATEN ZIEN

Daimon Xanthopoulos, fotograaf

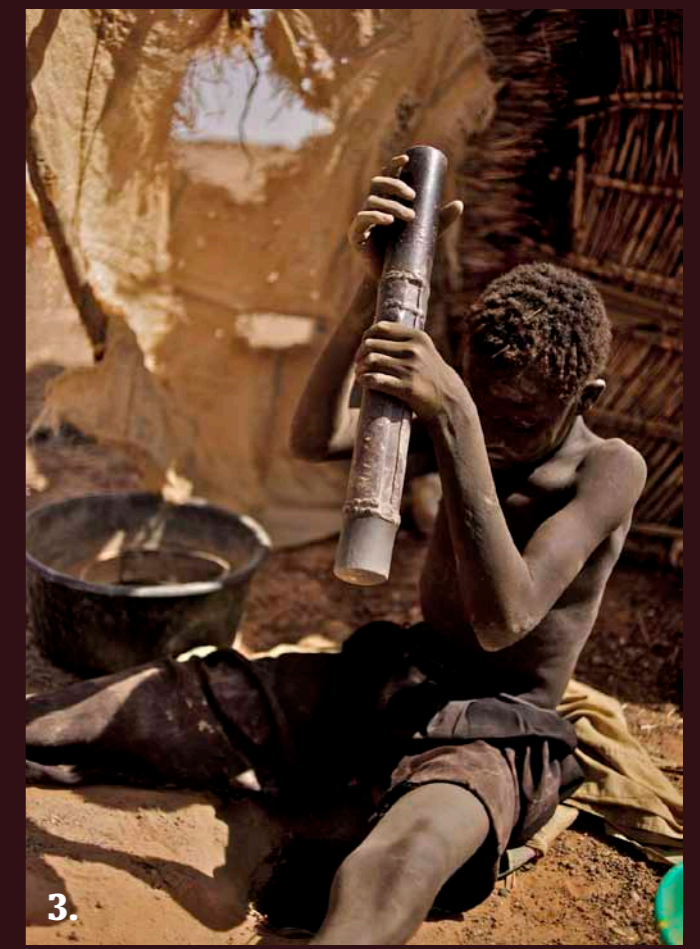
1.

‘Draman Abdullah (15) werkt – net als duizenden andere kinderen in Burkina Faso – van kleins af aan als steenhouwer of goudzoeker in de mijnen,’ vertelt Daimon Xanthopoulos. ‘Met de regelmaat van een heipaal slaat hij stenen tot stof, op zoek naar flinters goud. Draman is nog nooit naar school geweest en een andere manier van leven of geld verdienen kent hij niet. Dit zijn de kinderen waar UNICEF zich op richt. Voor kinderen als Draman wordt er samen met de overheid en lokale partners voor onderwijs, vakopleidingen en kinderopvang gezorgd. Ouders kunnen in aanmerking komen voor een microkrediet om een bedrijfje te starten. Hiermee wordt de kans verkleind dat zij hun kinderen de mijnen insturen om bij te dragen aan het gezinsinkomen. Ook krijgen ouders en werkgevers voorlichting over het gevaar en de negatieve gevolgen van kinderarbeid.’

Dankzij een extra bijdrage van de Nationale Postcode Loterij van bijna 1,4 miljoen euro kan UNICEF dit project in Burkina Faso uitvoeren.

2.

3.

4.

1. In een mijn net buiten de hoofdstad Ouagadougou werken talloze kinderen. De oudere jongens leren de jongere kinderen het ‘vak’ onder de grond.
2. Hier draait het allemaal om: een paar korrels goud. Het goud wordt op de zwarte markt afgezet, omdat de handel in goud officieel verboden is.
3. Met een zware staaf slaat Draman Abdullah kuipen vol stenen fijn. Een ijzeren cilinder in de grond vangt het stof met mogelijke goudresten op.
4. UNICEF zorgt naast basisonderwijs ook voor de ondersteuning van een centrum waar kinderen een vak kunnen leren, zoals timmerman, lasser, reparateur van (brom)fietsen en kledingmaker. Hiermee krijgen ze kans op een betere toekomst.